

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	Z-EKO2-689
Nazwa modułu	Ubezpieczenia i ryzyko w działalności gospodarczej
Nazwa modułu w języku angielskim	Insurance and Risk in Business
Obowiązuje od roku akademickiego	2017/2018

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Ekonomia
Poziom kształcenia	II stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	studia stacjonarne
Specjalność	Ekonomia menedżerska, Finanse Przedsiębiorstw
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Ekonomii i Finansów
Koordinator modułu	dr Anna Żyła
Zatwierdził	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Specjalnościowy
Status modułu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr IV
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	Semestr letni
Wymagania wstępne	Prawo cywilne, Finanse i bankowość
Egzamin (TAK/NIE)	nie
Liczba punktów ECTS	3

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	15	15			

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami zarządzania ryzykiem, podstawowymi pojęciami techniczno-ubezpieczeniowymi, z funkcją i zasadami ochrony ubezpieczeniowej, finansami ubezpieczyciela, z podmiotami rynku ubezpieczeń oraz zasadami jego funkcjonowania a także z najważniejszymi rodzajami ubezpieczeń z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej.
-------------------	---

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów kierunkowych	Odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Ma wiedzę w zakresie zarządzania ryzykiem, istoty metody ubezpieczeniowej, zasad prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, struktury i reguł funkcjonowania rynku ubezpieczeń, jego instytucji i wzajemnych relacji między nimi	wykład ćwiczenia	K_W03 K_W08	S2A_W04 S2A_W07
W_02	Rozumie zasady zawierania umów ubezpieczenia oraz relacje i wzajemne związki między stronami umowy ubezpieczenia a także między podmiotami stosunku ubezpieczenia	wykład ćwiczenia	K_W05	S2A_W02 S2A_W03
W_03	Zna biznesowy model ubezpieczeń i widzi różnicę między tym modelem a modelem standardowym działalności gospodarczej, zna zasady gospodarki finansowej ubezpieczyciela oraz kształtowanie jego wyniku finansowego	wykład ćwiczenia	K_W04	S2A_W02 S2A_W08
W_04	Zna metody i narzędzia oceny sytuacji finansowej ubezpieczyciela i jej znaczenie dla wypłacalności zakładu ubezpieczeń oraz dla jego klientów	wykład ćwiczenia	K_W08	S2A_W07
U_01	Potrafi dokonać klasyfikacji ryzyk, wyróżnić metody zabezpieczenia na wypadek ich realizacji a także określić ich odpowiedniość oraz efektywność	Wykład ćwiczenia	K_U01	S2A_U01
U_02	Umie uzasadnić celowość regulowania rynku ubezpieczeń przez państwo i potrzebę jego nadzorowania	Wykład ćwiczenia	K_U07	S2A_U07 S2A_U08
U_03	Potrafi dokonać analizy i oceny sytuacji finansowej ubezpieczyciela, jego wyniku technicznego a także wyodrębnionych rodzajów ubezpieczeń	Wykład ćwiczenia	K_U06	S2A_U06
K_01	Zna ograniczenia własnej wiedzy ubezpieczeniowej i docenia potrzebę dalszego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji	ćwiczenia	K_K01	S2A_K01
K_02	Potrafi identyfikować i rozstrzygać problemy z zakresu wykorzystania metody ubezpieczeniowej w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych	ćwiczenia	K_K04	S2A_K04
K_03	Potrafi wykorzystać metodę ubezpieczeniową w działalności gospodarczej	ćwiczenia	K_K08	S2A_K07

Treści kształcenia

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Pojęcie ryzyka. Ryzyko a niepewność. Ryzyko obiektywne i subiektywne, ryzyko tzw. czyste i spekulatywne (ryzyko zamierzone). Zagrożenie i niebezpieczeństwo: przyczyna lub źródło straty. Hazard: hazard fizyczny- hazard moralny (moral hazard): hazard motywacyjny (morale hazard); hazard w ubezpieczeniu OC (legal hazard). Zarządzanie ryzykiem jako nowa dziedzina. Risk management. Etapy zarządzania ryzykiem: identyfikacja ryzyk, ocena ryzyk, opanowanie ryzyka, sprawdzenie skuteczności zarządzania ryzykiem.	W_01 U_01
2	Zasady ubezpieczeń- zasada ekwiwalentności (sprawiedliwej składki) a zasada solidaryzmu społecznego. Metoda ubezpieczeniowa. Ubezpieczenie gospodarcze a ubezpieczenie społeczne. Klasyfikacje ubezpieczeń. Zdarzenie losowe- pojęcie i klasyfikacja. Wypadek ubezpieczeniowy. Ubezpieczenie wielokrotne. Franszyza, udział własny. Karencja. Funkcje ubezpieczeń gospodarczych. Zalety i wady instytucji ubezpieczenia.	W_01 W_03 W_02 U_02 K_01
3,4	Umowa ubezpieczenia- cechy umowy. Tryb zawierania umowy ubezpieczenia. Warianty umowy ubezpieczenia. Ubezpieczenie na rzecz osoby trzeciej. Ubezpieczenie na cudzy rachunek- na własny i cudzy rachunek. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia. Treść stosunku ubezpieczenia i jego elementy składowe. Strony stosunku ubezpieczenia. Obowiązki stron stosunku ubezpieczenia. Podmioty stosunku ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia. Wartość a suma ubezpieczenia. Niedoubezpieczenie, nadoubezpieczenie. Suma gwarancyjna. Świadczenie ubezpieczeniowe. Świadczenie kulancyjne.	W_02 W_03 K_02
5	Zasady prowadzenia działalności ubezpieczeniowej. Finanse ubezpieczyciela. Biznesowy model ubezpieczeń. Składka ubezpieczeniowa. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Środki własne ubezpieczyciela. Kapitały ubezpieczyciela. Lokaty ubezpieczyciela. Wynik finansowy ubezpieczyciela. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń. Reasekuracja. Koasekuracja.	U_02 W_04
6	Rynek ubezpieczeń- pojęcie i funkcje. Instytucje rynku. Pośrednicy ubezpieczeniowi- agent, broker. Zasady funkcjonowania rynku. Rola rynku. Oddziaływanie państwa na rynek. Nadzór ubezpieczeniowy.	U_02 K_03
7,8	Najważniejsze rodzaje ubezpieczeń z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej. Okres ubezpieczenia. Obowiązki i zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz ubezpieczającego (ubezpieczonego). Zasady winy i zasada ryzyka. Szkoda na osobie- rodzaje odszkodowań i świadczeń oraz szkoda w mieniu- odszkodowanie.	W_03 U_03 K_03

2. Treści kształcenia w zakresie ćwiczeń

Nr zajęć ćwic.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Zdarzenia i ich przewidywalność. Prawo wielkich liczb. Ekonomiczne skutki zdarzeń. Niepewność a ryzyko. Cechy ryzyka. Klasyfikacja ryzyka. Pomiar ryzyka. Ryzyko ubezpieczalne i nieubezpieczalne. Uwarunkowania i czynniki ryzyka (hazard). Zasady risk management	W_01 U_01 K_01
2	Metody zabezpieczenia w warunkach ryzyka. Metoda ubezpieczeniowa. Klasyfikacje ubezpieczeń. Wypadek ubezpieczeniowy. Ubezpieczenie wielokrotne. Franszyza, udział własny. Karencja. Funkcje ubezpieczeń gospodarczych. Zalety i wady instytucji ubezpieczenia.	W_02 U_01 K_01
3,4	Charakterystyka umowy ubezpieczenia. Strony umowy i ich obowiązki. Warianty umów ubezpieczenia. Stosunek ubezpieczenia. Strony i podmioty stosunku ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia a odpowiedzialność ubezpieczyciela. Wartość a suma ubezpieczenia. Suma gwarancyjna. Niedoubezpieczenie. Nadoubezpieczenie. Likwidacja szkód. Świadczenie ubezpieczeniowe.	W_02 U_02 K_02
5	Regulacja działalności ubezpieczeniowej- cele i typy. Gospodarka finansowa przedsiębiorstwa ubezpieczeniowego. Majątek i kapitały ubezpieczycieli. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Działalność lokacyjne i jej wpływ na wynik finansowy. Przychody i koszty zakładu ubezpieczeń. Wypłacalność ubezpieczycieli.	W_03 W_04 K_02 K_03
6	Zasady funkcjonowania rynku ubezpieczeń. Uczestnicy rynku. Kanały dystrybucji usług ubezpieczeniowych. Charakter nadzoru ubezpieczeniowego.	W_01 W_03 K_03
7	Ubezpieczenie mienia i OC z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej – analiza zakresów ochrony proponowanej przez różnych Ubezpieczycieli – przykłady. Czasowy zakres ochrony- trigger. Górna granica odpowiedzialności ubezpieczyciela- suma gwarancyjna. Szkoda majątkowa i szkoda niemajątkowa. Szkoda na osobie i w mieniu- rodzaje odszkodowań i świadczeń. Przykłady szkód.	W_01 U_02 K_02 K_03
8	Kolokwium zaliczeniowe	

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01	Kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać zasady zarządzania ryzykiem, istotę metody ubezpieczeniowej, zasady prowadzenia działalności ubezpieczeniowej, struktury i reguły funkcjonowania rynku ubezpieczeń, jego instytucji i wzajemnych relacji między nimi
W_02	Kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien rozumieć zasady zawierania umów ubezpieczenia oraz relacje i wzajemne związki między stronami umowy ubezpieczenia a także między podmiotami stosunku ubezpieczenia
W_03	Kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać biznesowy model ubezpieczeń i widzieć różnicę między tym modelem a modelem standardowym działalności gospodarczej, znać zasady gospodarki finansowej ubezpieczyciela oraz kształtowanie jego wyniku finansowego
W_04	Kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać metody i narzędzia oceny sytuacji finansowej ubezpieczyciela i jej znaczenie dla wypłacalności zakładu ubezpieczeń oraz dla jego klientów
U_01	Projekty grupowe, w ramach których studenci opracują i prezentują wybrane zagadnienia problemowe, kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien umieć podstawową wiedzę teoretyczną zdobytą na wykładach i ćwiczeniach do dokonania klasyfikacji ryzyk, wyróżniania metody zabezpieczenia na wypadek ich realizacji a także określania ich odpowiedniości oraz efektywności
U_02	Projekty grupowe, w ramach których studenci opracują i prezentują wybrane zagadnienia problemowe, kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien umieć celowość regulowania rynku ubezpieczeń przez państwo i potrzebę jego nadzorowania
U_03	Projekty grupowe, w ramach których studenci opracują i prezentują wybrane zagadnienia problemowe, kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien potrafić dokonać analizy i oceny sytuacji finansowej ubezpieczyciela, jego wyniku technicznego a także wyodrębnionych rodzajów ubezpieczeń
K_01	Obserwacja postawy studenta podczas zajęć dydaktycznych, dyskusja podczas wykładów i ćwiczeń Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien znać ograniczenia własnej wiedzy ubezpieczeniowej i docenić potrzebę dalszego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, powinien uzupełniać tę wiedzę w zakresie szerszym od całej grupy
K_02	Projekty grupowe, w ramach których studenci opracują i prezentują wybrane zagadnienia problemowe, kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien rozumieć potrzebę zwiększania komunikatywności wiedzy ubezpieczeniowej w społeczeństwie w celu szerszego wykorzystania metody ubezpieczeniowej
K_03	Projekty grupowe, w ramach których studenci opracują i prezentują wybrane zagadnienia problemowe, kolokwium zaliczeniowe Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien rozumieć korzyści z wykorzystania metody ubezpieczeniowej przez przedsiębiorstwa oraz inne organizacje a także przez gospodarstwa domowe

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS			
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta	Jednostka
1.	Udział w wykładach	15	h
2.	Udział w ćwiczeniach	15	h
3.	Udział w laboratoriach		h
4.	Udział w zajęciach projektowych		h
5.	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	6	h
6.	Konsultacje projektowe	10	h
7.	Udział w egzaminie		h
8.			
9.	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	46	h
10.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta)</i>	1,5	ECTS
11.	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	15	h
12.	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	15	h
13.	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	9	h
14.	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów		h
15.	Wykonanie sprawozdań		h
16.	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium		h
17.	Wykonanie projektu lub dokumentacji	7	h
18.	Przygotowanie do egzaminu		h
19.			
20.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	46	h
21.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta)</i>	1,5	ECTS
22.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	92	h
23.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	3	ECTS
24.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	62	h
25.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	2,1	ECTS

E. LITERATURA

Wykaz literatury	<ol style="list-style-type: none">1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.2. J. Handschke, J. Monkiewicz (red.), Ubezpieczenia, Poltext 20103. W. Ronka-Chmielowiec red., Ubezpieczenia, C.H. Beck, Warszawa 20164. M. Iwanicz-Drozdowska. Ubezpieczenia. PWE, Warszawa 20175. B. Hadyniak, J. Monkiewicz. Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem przedsiębiorstwa. T. 1 i 2, Poltext Warszawa 2010,6. P. Kowalczyk, E. Poprawska, W. Ronka-Chmielowiec, Metody aktuarialne, PWN, Warszawa 2012.7. L. Gąsioriewicz, Zarządzanie gospodarką finansową zakładów ubezpieczeń, Poltext, Warszawa 2014.8. E. Wierzbicka, Wykorzystanie ubezpieczeń w zarządzaniu przedsiębiorstwem, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2016.
------------------	--

	<p>9. W. Ronka-Chmielowiec, Ubezpieczenia gospodarcze Wyd. UE we Wrocławiu, Wrocław 2010.</p> <p>10. S. Byczko, Prawo ubezpieczeń gospodarczych, Wyd. Difin, Warszawa 2013,</p> <p>11. E. Wierzbicka, Ubezpieczenia dla przedsiębiorstw, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2014.</p> <p>12. A. Bera, Ochrona ubezpieczeniowa w działalności mikro i małych przedsiębiorstw, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2012.</p> <p>13. Finanse zakładów ubezpieczeń majątkowych : teoria i praktyka / Lech Gąsiorkiewicz. - Warszawa : Wydawnictwo C. H. Beck, 2009.</p> <p>14. Ochrona konsumentów na rynku ubezpieczeniowym w Polsce : współczesne wyzwania / pod redakcją Jana Monkiewicza i Marcina Orlickiego. - Warszawa : Wydawnictwo Poltext, cop. 2015.</p> <p>15. P. Kowalczyk, E. Poprawska, W. Ronka-Chmielowiec, Metody aktuarialne, PWN, Warszawa 2012.</p>
<p>Witryna WWW modułu/przedmiotu</p>	